

Basın Bülteni

11 Temmuz 2018

ALPU'NUN HAVA KİRLİLİĞİ NEDEN DEĞERLENDİRİLMEDİ?

Temiz Hava Hakkı Platformu (THH), Eskişehir'e yapılması planlanan Alpu Termik Santrali'nin hava kirliliğine bağlı sağlık etkilerinin hesaba katılması için yetkilileri göreve çağırdı. Temiz Hava Hakkı Platformu, yaptığı basın açıklamasında, Eskişehir'e yapılması planlanan ve her yıl 7,8 milyon ton linyit kömürü yakacak Alpu Termik Santrali'nin ÇED (Çevresel Etki Değerlendirme) raporuna **Eskişehir İl Sağlık Müdürlüğü tarafından halk sağlığı ve hava kirliliği açısından değerlendirme yapılmadan olumlu görüş verildiğini vurguladı**. Platform, 15 Ağustos 2018'de yapılması planlanan ihaleden acilen vazgeçilmesi çağrısında bulundu.

17 sivil toplum kuruluşunun oluşturduğu THH yaptığı basın açıklamasında söz konusu ÇED raporunun içerdiği hata ve eksiklikler nedeniyle sivil toplum kuruluşlarının açtığı iptal davalarının sürdüğüne de dikkat çekti. ÇED raporuna onay verilme aşamasında Sağlık Bakanlığının ilgili birimleri tarafından verilen görüşlerin kömürlü termik santrallerin halk sağlığına olan etkilerin değerlendirilmesi gerektiğinin altı çizildi. Temiz Hava Hakkı Platformu temsilcileri, Eskişehir'de hava kirliliği yükünü artıracak bir tesis planlanmasına rağmen İl Sağlık Müdürlüğü'nün görüşünde halk sağlığını ve hava kirliliğini ilgilendiren hiçbir maddenin olmamasına dikkat çekti. Eskişehir Kömürlü Termik Santrali'nin devam eden dava ve ihale sürecinde göz önünde bulundurulması için projenin halk sağlığı üzerindeki etkilerini içeren uzman görüşünü de kamuoyu ve yetkililerle paylaştı.

Santralin Sebep Olacağı Hava Kirliliği Hastalıklara Davetiye Çıkaracak

Evsel ısınma ve enerji üretimi için kömür yakılması ve ulaşım sektörü sebebiyle ortaya çıkan ve gözle görülemeyecek kadar küçük parçacık maddeler (PM10 ve PM2,5) akciğer sağlığını tehdit ediyor. Bu madde miktarlarındaki düşüş mevcut solunum sistemi hastalıklarının kötüleşmesini önüyor ve yaşam beklentisini artırıyor. PM2,5 düzeyindeki her 10µg/m3 düşüş ortalama yaşam beklentisini 0.61±0.20 yıl uzatıyor. [1] THH Platformu üyesi kurumlardan olan Greenpeace Akdeniz'in hazırladığı "Eskişehir'de Kömürlü Termik Santral Tehlikesi" isimli raporda yapılan modellemeden elde olunan verilere göre söz konusu santralin çalışması sonucunda, PM2.5 ve NO2 maruziyeti nedeniyle santralin ömrü olan 35 yıl boyunca santralin toplam 3 bin 200 kişinin erken ölümüne yol açacağı hesaplanmıştır. [2]

“Eskişehir İli Temiz Hava Planı 2011-2014” eylem planında 1994 yılı öncesinde sadece evsel ısınmada kullanılan **linyit kömürü nedeniyle Eskişehir’de hava kirliliğinin artmış** olduğundan sıklıkla bahsedilmektedir. [3] Tüm bu verilere karşın **7,8 milyon ton linyit kömürü yakacak ve kanserojen etkisi DSÖ (Dünya Sağlık Örgütü) tarafından kabul edilmiş olan PM2,5 emisyonuna neden olacak santral projesinin sağlık etkisine dair bir değerlendirme yapılmamıştır**. Kaç kişinin erken ölümüne neden olacağı veya olası iş günü kayıplarının hesaplamadığı, bu olumsuzluklara engel olmak için alınacak önlemlerin belirlenmediği görülmektedir.

Uzmanlar Eskişehir’deki Hava Kirliliğini Yorumluyor

Mevcut ÇED süreçlerinde projelerin sağlık etkilerini değerlendiren bir mekanizmanın eksikliğinden bahseden Halk Sağlığı Uzmanları Derneği (HASUDER) temsilcisi Doç. Dr. Çiğdem Çağlayan, “Eskişehir İl Sağlık Müdürlüğü de halk sağlığı etkilerini değerlendiren bir yaklaşım yerine sadece iş sağlığını değerlendiren bir görüş sunmuştur. Oysa DSÖ başta olmak üzere birçok sağlık kuruluşu, kansere ve ölüme yol açan olumsuz sağlık etkileri nedeniyle kömüre dayalı enerji üretiminden vazgeçilmesi için çağrıda bulunmaktadır. Her 10µg/m³’lük artış akciğer kanseri kaynaklı ölümlerde yüzde 15-27 oranında artışa yol açmaktadır. [4] Eskişehir’de 2016 yılında evlerde yakılan kömür miktarının 156 katı kadar kömür yakılmasına neden olacak Alpu Termik Santrali’nin izin sürecinin de yetkililer tarafından halk sağlığı ve hava kirliliği konusundaki bilimsel veriler ışığında acilen tekrar değerlendirilmesi ve mevcut ihale sürecinin iptal edilmesi gerekmektedir [5]’ dedi.

Eskişehir - Bilecik Tabip Odası Yönetim Kurulu Başkanı Akif Aladağ ise, “Havası göreceli olarak temiz kabul edilen Eskişehir ili, Türkiye İstatistik Kurumu’nun yayınladığı 2016 yılı ölüm nedenleri istatistiklerinde ülkemizde kanser ölümlerinin en yüksek olduğu beş il arasında sıralanmıştır. [6] Termik santraller hava kirliliği yaratmaktadır ve hava kirliliği Dünya Sağlık Örgütü tarafından ‘Grup I’ kanserojen olarak tanımlanmaktadır. Alpu Termik Santrali’nin hayata geçmesi, önümüzdeki 35 yılda özellikle Alpu ilçesi olmak üzere Eskişehir ilinde kanser görülme sıklığını ve kanserden ölümleri artıracaktır. Eskişehir’in ve hemen komşusu olan ilçelerin nüfusu göz önüne alınırsa 1 milyondan fazla insan Alpu Termik Santrali’nin yaratacağı hava kirliliğinden etkilenecektir’ diye konuştu.

HEAL-Sağlık ve Çevre Birliği Türkiye Koordinatörü Funda Gacal ise kömürlü termik santrallerin yarattığı hava kirliliğinin insan sağlığını geri dönülemez şekilde etkilediğinden bahsederek; “Türkiye’de her yıl termik santrallerden kaynaklı hava kirliliği en az 3 bin kişinin erken ölümüne neden oluyor. [7] Bu rakam 2015 yılında elimizdeki kısıtlı verilerle oluşturulmuş bir sonuç, kömürlü termik santrallerin sağlık maliyeti ise hem hava hem çevre kirliliği sebebiyle çok daha fazla” diye konuştu.

Röportaj Yapılabilecek Uzmanlar:

Funda Gacal, funda@env-health.org , 0506 251 2186

Çiğdem Çağlayan, cigdem.caglayan@gmail.com, 0537 328 02 83

İletişim: Buket Atlı, atlibuket@gmail.com , 0533 644 18 89

EDİTÖRE NOTLAR

[1] An update to the scientific statement from the American Heart Association. Circulation 2010; 121 (21): 2331-2378: <http://circ.ahajournals.org/content/121/21/2331.long>

[2] Greenpeace Akdeniz (2018), “Eskişehir’de Kömürlü Termik Santral Tehlikesi”

<http://www.greenpeace.org/turkey/Global/turkey/report/2018/Eskisehir-de-Santral-Tehlikesi.pdf>

[3] Eskişehir İli Temiz Hava Planı 2011-2014 <http://www.temizhava.anadolu.edu.tr/Eskisehir-ili-Temiz-Hava-Plani.pdf>

[4] Turner MC, Krewski D, Pope CA, et al. Long-term ambient fine particulate matter air pollution and lung cancer in a large cohort of never-smokers. Am J Respir Crit Care Med 2011; 184 (12): 1374-81:

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/21980033>

[5] Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Eskişehir İli 2016 Çevre Durum Raporu

http://webdosya.csb.gov.tr/db/ced/editor/dosya/Eskisehir_icdr2016.pdf

[6] Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), (2017) “Ölüm Nedeni İstatistikleri, 2016”.

[7] HEAL (Sağlık ve Çevre Birliği), (2015) “Ödenmeyen Sağlık Faturası”.

<https://www.env-health.org/resources/projects/coal-s-unpaid-health-bill/coal-s-unpaid-health-bill-in/>

Temiz Hava Hakkı Platformu Hakkında:

Temiz Hava Hakkı Platformu (THH) doğa koruma ve sağlık alanında çalışan 18 Sivil Toplum Kuruluşu’nun bir araya gelmesiyle 2015 Haziran ayında çalışmalarına başlamış ve aynı yıl Ekim ayında kuruluşunu ilan etmiştir. Öncelikle işletmede ve inşaat aşamasında olan kömürlü termik santrallerin yarattığı hava kirliliği ve çevre sorunlarına bağlı olarak halk sağlığını, temiz hava ve çevre hakkını savunmak üzere kurulan Platform’un bileşenleri; Çevre için Hekimler Derneği, Greenpeace Akdeniz, Halk Sağlığı Uzmanları Derneği (HASUDER), İş ve Meslek Hastalıkları Uzmanları Derneği (İMUD), Pratisyen Hekimlik Derneği, Türk Nöroloji Derneği, TEMA Vakfı, Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD), Sağlık ve Çevre Birliği (HEAL), Türk Tabipleri Birliği (TTB), Türk Toraks Derneği (TTD), Yeşil Barış Hukuk Derneği, Yeşil Düşünce Derneği, Yuva Derneği ve platformu destekleyen kurumlar; 350.org, Avrupa İklim Ağı (CAN Europe), WWF-Türkiye.

Eskişehir Termik santrali sürecinde şimdiye kadar neler olmuştu?

Eskişehir ili Tepebaşı ilçesinde kurulması planlanan 1100 MW kapasiteli Alpu Kömürlü Termik Santral ve Kömür İşletmesi Projesi’nin ÇED süreci Eylül 2017’de proje sahibi Elektrik Üretim AŞ’nin (EÜAŞ) başvurusu ile başladı. Aynı ay içinde EÜAŞ’ın talebiyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 1/100.000’lik Çevre Düzeni Planı’nda revizyon yaptı. Ayrıca mevzuat değişikliği ile daha önce nitelikli çoğunluk sağlanamayan Eskişehir Toprak Koruma Kurulu tekrar bu proje için toplandı ve **893 hektarlık tarım alanı salt çoğunlukla tarım dışına çıkarıldı**. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Mart 2018’de Çevre Etki Değerlendirmesi sürecini, ÇED raporunun eksik ve yanlışlarına rağmen nihailendirdi ve ÇED olumlu kararı verdi. **ÇED olumlu kararının iptali için pek çok yerel ve ulusal kurum ve sivil toplum örgüt dava açtı**. Projeye dair toprak koruma kurulu kararı, çevre düzeni planı ve ÇED olumlu kararı gibi kritik izinlerin hepsi dava konusu edilmiş durumda. **Alım garantisiyle özel sektöre devredilecek olan projenin özelleştirilme**

ihalesi Ocak'tan beri 3 kez ertelendi. Özelleştirme İdaresi en son ihalenin 15 Ağustos 2018'te yapılacağını duyurdu.

Temiz Hava Hakkı Platformu Eskişehir Tepebaşı İlçesi Alpu Termik Santrali Hava Kirliliği ve Olası Sağlık Etkileri Uzman Görüşü

1- ÇED Raporunda Hava Kirliliği Konusunda Eksik Bilgiler Bulunuyor

THH Platformu üyesi kurumlardan olan Yeşil Barış Hukuk Derneği'nin hazırladığı ÇED İnceleme Raporu¹ isimli rapora göre santralin ÇED raporundaki hava kalitesi modelleme çalışmasında kullanılması gereken verilerin %16'sı eksiktir ve **%10'un üzerinde eksik veri ile yapılan modelleme çalışmaları geçersizdir**. Bu sebeple söz konusu olan ÇED raporunun iptal edilmesi için açılan davalar hala devam etmektedir. Ayrıca Greenpeace Akdeniz'in hazırladığı "Eskişehir'de Kömürlü Termik Santral Tehlikesi"² isimli raporda CALPUFF modellemesi kullanılarak yapılan hava kirliliği ve sağlık etkileri modellemesinde elde edilen verilere göre söz konusu santralin faaliyete geçmesi sonucunda, **PM2.5 ve NO2 maruziyeti nedeniyle santralin ömrü olan 35 yıl boyunca santralin toplam 3.200 kişinin erken ölümüne yol açacağı hesaplanmıştır**.

2- Santralden Kaynaklanacak Hava Kirliliğinin Tüm Etkileri ÇED Raporunda Gösterilmiyor

Gaussian modelleri (AERMOD, CTDMPLUS) yağ veya kuru çöküntünün analizi olanağı tanımamaktadır. ISCST3 (Gaussian modeli), yağ ve kuru çöküntünün değerlendirilmesine yönelik olarak CALPUFF (Puf modeli) ile aynı algoritmaya sahiptir. Kimyaya dair ise, kirlilik modelleri SOX ve NOX için üstel bir sönümlenme varsaymaktadır. Kimi kimyasal proseslerin simülasyonunun sağlanmasına yönelik olarak kirlilik modellerine bir proses-sonrası adım eklenebilir. Organik kimya ve ikincil aerosol üretimi gibi kimyasal prosesler için ise puf modelleri kullanılmalıdır. CALPUFF, PM2.5, NOX ve SO2'nin değerlendirilmesi kabiliyetine sahiptir. Dünya Sağlık Örgütü, 2013 yılında PM 2.5 maruziyetinin Grup I kanserojen olduğunu açıklamıştır³. **Bu sebeple, kömürlü termik santrallerden kaynaklanan sağlık etkilerini değerlendirmek için AERMOD veya ISCST3 gibi Gaussian modeller yerine Calpuff gibi Puff modellerinin kullanılması çok da uygundur**.

Kirleticilerin zaman içindeki uzun menzilli taşınmasının değerlendirilmesi ve karmaşık arazi yapısına sahip alanlar ile kısa mesafelerde değişkenlik gösteren hava koşullarına sahip alanlarda deşarj edilen kirleticilerin yakın bölgedeki etkilerinin analiz edilmesi için CALPUFF tavsiye edilen model olmaktadır. AERMOD ise basit arazi yapısındaki alanlarda veya hava koşullarının mesafe ile pek az değişim gösterdiği alanlarda yakın bölgedeki kirletici etkilerinin değerlendirilmesi için kullanılması önerilen modeldir.

¹ <https://yesilgazete.org/blog/2018/04/13/greenpeace-eskisehirde-planlanan-termik-santralin-ced-raporu-hatalarla-dolu/>

² Greenpeace Akdeniz (2018), "Eskişehir'de Kömürlü Termik Santral Tehlikesi"
<http://www.greenpeace.org/turkey/Global/turkey/report/2018/Eskisehir'de-Santral-Tehlikesi.pdf>

³ IARC (2013), https://www.iarc.fr/en/media-centre/iarcnews/pdf/pr221_E.pdf

Alpu yerleşiminin kendisi düz, tarımsal bir alanda konumlanmış olmasına karşın Alpu Termik Santrali için teklif edilen saha tepelik ve dağlık (Türkiye'nin kuzeyinin büyük kısmı boyunca da devam eden) bir alanın yalnızca 15 kilometre uzağında bulunmaktadır. Bozan (Alpu'nun doğusunda 10 km'den yakın) ve Gökçeoğlu (Alpu'nun güneybatısında yaklaşık 10 km mesafede) bölgelerinde de daha küçük tepeler belirlenmiştir. Batı yönünde, düz, tarımsal alan kuzeyde tepeler ve dağlar ve güneyde tepeler ile yaklaşık 3 km'lik bir genişlikle sınırlıdır. Bundan dolayı, teklif edilen santral sahası etrafındaki arazi yapısı karmaşık olarak düşünülmelidir. Daha hafif rüzgar hızları, yakın geçmişte meydana gelmiş ve gelecekte de devam etmesi beklenen eğilimler de yine dingin ve hafif rüzgarlı dönemlerde kirleticilerin dağılımının analiz edilebilmesi özelliğinden dolayı, ÇED raporunda kullanılan AERMOD modeli yerine CALPUFF modelinin kullanılarak hava kirliliği ve sağlık etkilerine tekrar bakılması gerekmektedir.

3- Düşük Kaliteli Linyit Kömürü Ciddi Sağlık Riski Taşıyor

Mart 2018 tarihli nihai ÇED raporunda belirtildiği üzere termik santralde kullanılacak ve bölgeden çıkarılacak olan linyit kömürünün ortalama alt ısıl değeri 2.107kcal/kg, kömürdeki kükürt (S) oranı % 1,3, kül miktarı ise % 27,5 civarındadır. Santralde yılda 7 milyon 854 bin ton linyit kömürü, 35 yılda ise toplam 266 milyon ton linyit kömürü tüketilecektir. Bölgeden çıkartılacak linyit, taş kömüründen ve hatta odundan çok daha düşük bir enerji içeriğine sahip olduğundan, aynı miktarda elektrik üretebilmek için yaklaşık üç kat fazla miktarda linyit kömürü yakılması gerekecektir. Bu nedenle, santralin linyit ile çalıştırılması sonucu daha yüksek dozda kükürt ve kül içeriği oluşacak, dolayısıyla bu linyitin yakılmasından doğan hava kirliliği de yüksek olacaktır. **Proje nihai ÇED raporunda pülvarize yakma teknolojisi**, elektrostatik filtreler, ıslak BGD sistemi, NO_x brülörleri gibi kirletici emisyonları engellemeye yönelik altyapının işletileceğinden bahsedilmektedir. Ancak bu sistemler ağır metal emisyonlarını, uçucu tozları ve diğer kirletici emisyonları %100 oranında tutamadığı bilinmektedir.

4- Eskişehir'de Linyit Kullanımı Halihazırda Sağlık Sorunu Yaratıyor

En güncel eylem planlarından biri olan Eskişehir Belediyesi, Eskişehir İl Çevre ve Orman Müdürlüğü ve Anadolu Üniversitesi tarafından hazırlanan "Eskişehir İli Temiz Hava Planı 2011-2014"⁴ isimli eylem planında 1994 yılı öncesinde sadece evsel ısınmada kullanılan **linyit kömürü nedeniyle Eskişehir'de hava kirliliğinin artmış** olduğundan sıklıkla bahsedilmektedir. Raporda ayrıca bu yıllarda yüksek seviyelerde hava kirliliğine maruz kalmış Eskişehir halkının sağlığının geçmişte olumsuz etkilenmiş olabileceğinden; 1996-1997 yıllarında Eskişehir'de gerçekleştirilen bir çalışmada günlük SO₂ düzeyi arttıkça alt solunum yolu enfeksiyonları, Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (KOAH) ve kor pulmonale nedeniyle acil servise yapılan başvuruların sayısında bir artış saptandığından bahsedilmektedir.

5- Eskişehir İli Kanser Kaynaklı Ölümlerin En Yüksek Olduğu İller Arasındadır

Havası göreceli olarak temiz kabul edilen Eskişehir ili, Türkiye İstatistik Kurumu'nun en son (2016) yayınladığı ölüm nedenleri istatistiklerinde ülkemizde kanser ölümlerinin en yüksek

⁴ <http://www.temizhava.anadolu.edu.tr/Eskisehir-ili-Temiz-Hava-Plani.pdf>

olduğu beş il arasında sıralanmıştır⁵. Termik santraller hava kirliliği yaratmaktadırlar ve hava kirliliği Dünya Sağlık Örgütü tarafından 'Grup I' kanserojen olarak tanımlanmaktadır. Grup I kanserojenler, kanser yaptığı bilimsel olarak kanıtlanmış maddeleri tanımlamaktadır. Alpu Termik Santrali'nin hayata geçmesi, önümüzdeki 35 yılda özellikle Alpu ilçesi olmak üzere Eskişehir ilinde kanser görülme sıklığını ve kanserden ölümleri daha da artıracaktır. Eskişehir'in ve hemen komşusu olan ilçelerin nüfusu göz önünde alınırsa 1 milyondan fazla insan Alpu Termik Santrali'nin yaratacağı hava kirliliğinden etkilenecektir.

6- Kül Depolama Sahası Yeterli Değildir ve Açık Olarak Planlanmıştır

Yatırım maliyetlerinin düşürülmesi için **kömür depolama sahası açık** olarak planlanmaktadır. Bu durumda depolama sahasından tozuyan kömür yeni hava kirliliği yükü oluşturacaktır. Ayrıca ÇED raporunda toplam ömrü 30 yıl ve kapasitesi yaklaşık 81 mton olan iki depolama sahası planlanmıştır, santralin ömrü 35 yıl olup 98 mton atık üretmesi planlanmıştır, 17 mton atığın depolama sahası plansızdır. Kül düzenli depolama tesisi ile ilişkili bir diğer nokta ise küllerin toplandığı alanda birikebilecek **Radon gazı (Ra222)**'dir. Radon gazı ve onun yıkımı ile ortaya çıkan bileşikler, akciğer kanseri yaptığı bilinen diğer bir Grup I kanserojen maddedir. Kül düzenli depolama tesisinin 35 yıl sonra santral ömrünü tamamladığında üzerinin toprakla örtüleceği belirtilmiştir. Halbuki atık küllerin üzeri örtülse bile içinde biriken radon gazının sızma yapabileceği bilinmektedir. Bu konuyla ilgili bir izleme yöntemi ve önlem raporda sunulmamıştır. Ülkemiz gelecek nesillere büyük bir atık sorunu bırakacağı ise aşikardır.

7- Ağır Metaller

Mart 2018 tarihli ÇED raporunda verilen hava kalitesi modellemesinde, SKHKY yönetmeliğinde yer alan Pb (kurşun), Cd (kadmium), çöken tozda Pb ve bileşikleri, Cd ve bileşikleri, Tl ve bileşikler gibi ağır metallere ve dioksin ve polisiklik aromatik hidrokarbonlar gibi kalıcı organik bileşiklere ilişkin sonuçların yer almadığı görülmektedir. Kömür yakma teknolojisine sahip termik santrallerden çevreye yayılan ağır metaller ve dioksin gibi kalıcı organik bileşikler adı üzerinde kalıcı oldukları için etkileri onlarca yıl devam etmektedir ve yalnızca buldukları yakın çevreyi değil tüm ülkeyi, diğer ülkeleri hatta kıtaları etkilemektedirler. Dolayısıyla etki kestiriminde bulunurken, yalnızca santralin çalışacağı 35 yılı değil çok daha uzun bir süreyi ve santralin bulunduğu bölgeyi (Eskişehir-Alpu) değil tüm ülkeyi etkileme potansiyelinin göz önüne alınması gerekmektedir.

8-Linyit Çıkarımı İçin Kömür Madenciliği İş ve Sağlık Riskleri Taşımaktadır

Alpu B rezerv alanında yaklaşık 568 milyon ton linyit kömürü bulunmakta olup, termik santral için 35 yılda toplam 275 milyon ton kömür yeraltından çıkarılacaktır. Kömür madencileri genellikle belirli sağlık risklerine yol açan, çok yüksek kirletici konsantrasyonlarda tozlara maruz kalırlar. Pnömonyoz, kronik bronşit ve obstrüktif akciğer hastalıkları, astım ve akciğer kanseri gibi akciğer hastalıklarının yanı sıra, tüberküloz ve başka enfeksiyonlar da bu sağlık riskleri

⁵ Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), "Ölüm Nedeni İstatistikleri, 2016", 2017.

arasında yer almaktadır⁶. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) kömür ve linyit madenciliğinin Türkiye’de meslek kazaları sıralamasında birinci ve meslek ölümlerinde ikinci sektör olduğunu bildirmiştir⁷. Başka bir araştırma Türkiye’nin, dünyanın en kötü kömür madenciliği güvenlik sicillerinden birine sahip olduğunu göstermektedir. 2007-2012 yılları arasında Türkiye, üretilen her bir milyon ton kömüre karşılık yaşanan madenci ölümü oranlarına bakıldığında, dünyadaki en büyük kömür üreticisi olan Çin’den sonra ikinci sırada yer almaktadır⁸. Mayıs 2014’te yaşanan ve 301 işçinin hayatına mal olan Soma Felaketi, dünya madencilik tarihinin ölüm sayısı en yüksek kazalarından biri olarak kayıtlara geçmiştir.

9-Kümülatif Etki Hesaplanmamıştır

Termik santralin yapılması planlanan alana yaklaşık 45 km uzaklıktaki Mihalıçcık ilçesinde bulunan 290 MW kurulu gücündeki Yunus Emre Termik Santrali, hava kalitesi modellemesi alanı dışında bırakılarak hesaplamaya katılmamıştır. Bunun nedeni hava kirliliği modellemesi için “plum” modelinin kullanılmasıdır, ancak bu dağılım modeli topografyayı dikkate almadığı gibi çok yakındaki diğer büyük kirlenici olan Yunus Emre Termik Santrali’ni hava kirliliği modellemesine katamamıştır. Hava kirlenici emisyonlarının uzak mesafeleri kat edebileceği, örneğin PM2,5 emisyonunun 1000 km’yi etkileyebileceği bilinmektedir.

⁶ Attfield MD, Petsonk EL, Wagner GR. (2011). Coal Workers’ Lung Diseases, 10. Respiratory System, David, Alois, Wagner, Gregory R., Editor, Encyclopedia of Occupational Health and Safety, Jeanne Mager Stellman, Editor-in-Chief. International Labor Organization, Geneva.

⁷ Makine Mühendisleri Odası (2014). İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği, Rapor. Genişletilmiş Beşinci Baskı. Yayın No: MMO/617.

⁸ Kaymaz T, Kızılca İ. (2014). Kömür Madeni İşletmelerinde Verimlilik ve İş Güvenliği. Değerlendirme Notu. Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı – TEPAV. N201423